

KOMENTÁŘ

Války, náklady, procenta, životy a utrpení

Bude možný druhý konflikt s Irákem stát jen odhadovaných 0,5 % HDP USA při krátkém trvání a minimalizaci utrpení civilistů, nebo se protáhne podobně, jako některé jiné konflikty v historii?

Konflikty mezi státy, ale i různé druhy míru, mají své náklady a výnosy. Britský The Economist zveřejnil zajímavý přehled nákladů na války, které se udály v historii Spojených států (viz tabulka, vybrali jsme z ní větší a časově bližší konflikty). Vyplývá z něho, že finančně nejdražší válkou byla pro USA druhá světová válka, která pohltila finanční prostředky ve výši 130 % HDP. Naproti tomu první konflikt se Saddámem Husajnem poté, co napadl Kuvajt a později byl vytlačen zpět do Iráku a podepsal

oficiálních kruzích americké vlády pohybuje okolo 0,5 % HDP. Historie však ukazuje, že mnohé konflikty byly předem nákladově podceňeny. Tak třeba Abraham Lincoln předpokládal, že válka Severu proti Jihu bude stát 7 % HDP, skutečnost ale byla dvanáctkrát horší jen pro Sever. Náklady Jihu byly pak ještě vyšší. V minulém století Pentagon podcenil náklady na válku ve Vietnamu, která byla nakonec desetkrát dražší pro daňové poplatníky (o lidských životech ani nemluvě) než na kolik zněly pů-

Náklady USA na některé války v historii

Konflikt	Náklady na válku v mld. dnešních USD	Náklady v % tehdejšího HDP
Občanská válka v USA 1861-1865 (Sever proti Jihu)	62,00	104,00
První světová válka (pro USA 1917-1918)	190,60	24,00
Druhá světová válka (pro USA 1941-1945)	2 896,30	130,00
Korejská válka (1950-1953)	335,90	15,00
Vietnamská válka (1964-1972)	494,30	12,00
První konflikt s Irákem (1990-1991)	76,10	1,00
Oficiální odhad vlády USA pro možný druhý konflikt s Irákem	neupřesněno	0,50

ZDROJ: THE ECONOMIST, WILLIAM NORDHAUS - YALE, AL-NOFI, KRÁCENO

později porušované podmínky příměří, stál Spojené státy pouze jedno procento hrubého domácího produktu. Tato čísla se samozřejmě týkají pouze finančních nákladů války a nijak nedokážou zachytit lidské utrpení a smrt mnoha lidí. Na druhé straně ani mír není zadarmo nejen finančně, ale i co do lidských životů, pokud diktátorský režim likviduje oponující skupiny obyvatel uvnitř země v desítkách tisíc a podporuje sebevražedné atentáčníky v jiné zemi.

Současný odhad nákladů možné a stále pravděpodobnější druhé války proti Iráku se v

vodní odhady.

Saddám Husajn se však přepočítal ještě více. Obě dvě války, které začal (napadení Iránu a následná dlouholetá válka, a obsazení Kuvajtu a následná krátká válka se spojenci) ho a jeho zemi přišly na ekvivalent zhruba dvaceti hrubých domácích produktů Iráku, což představuje enormní ránu kdysi bohaté zemi a životní úroveň jejích obyvatel. V čísle jsou započítány jak materiální škody, škody z výpadku výroby, tak také dopady sankcí OSN, nikoliv však enormní utrpení a smrt, které obě jím rozpoutané války přinesly.

LIDÉ

Do vedení BoE nastoupí poprvé v historii žena

Do nejužšího vedení britské centrální banky se poprvé ve třistaleté historii Bank of England (BoE) dostane žena. Banka oznámila, že první viceguvernerkou se stane **Rachel Lomaxová**, která na tomto postu nahradí nastávajícího guvernéra Mervyna Kinga. R. Lomaxová bude působit ve funkci viceguvernerky pro měnovou politiku. Na toto místo přejde z vysoké administrativní funkce stálé tajemnice ministerstva dopravy. Předtím mimo jiné pracovala jako vedoucí oddělení Světové banky.

V devítičlenném Výboru pro měnovou politiku, který v BoE určuje úrokové sazby, sedí nyní dvě ženy. Mezi guvernéry a jejich zástupce však až dosud žádná žena neprošla. BoE rovněž oznámila další personální změny, rozhodnuté britským ministerstvem financí. V měnovém výboru nahradí Christophera Allsoppa novinář Richard Lambert, zatímco člen výboru Stephen Nickell prodlouží své funkční období o další tři roky.

Prezidium KCP je úplně

Neúplné prezidium Komise pro cenné papíry doplní na plný počet pěti členů nynější ředitel odboru obchodníků s cennými papíry komise **Zdeněk Husták** a **Petr Musilek** z katedry bankovníctví a pojišťovnictví Vysoké školy ekonomické. Jména navržená ministerstvem financí schválila vláda.

J. Fialka v čele ČSpA

Novým předsedou České společnosti aktuárů (ČSpA) se stal **RNDr. Jiří Fialka, Ph.D.**, ze společnosti KPMG ČR. Nahradil tak v této funkci **Prof. RNDr. Petra Mandla, DrSc.** Ten byl předsedou společnosti od roku 1995 a letos požádal o uvolnění z funkce. Vzhledem ke svým dlouholetým zásluhám o rozvoj aktuárské profese v Čechách byl jednomyslně zvolen čestným předsedou. ČSpA za jeho vedení dosáhla mezinárodního uznání, když byla jako první aktuárská společnost ze střední a východní Evropy přijata za plného člena Mezinárodní aktuárské asociace a přidruženého člena Groupe Consultatif.

(Pokračování na stránce 2)

MERLIN,
tvůrce softwarových systémů
pro bankovní sféru
uvádí na trh

ARBES CRM
nový systém pro operativní CRM

EKONOMIKA

MF a ČNB připraví plán pro přijetí eura

Vláda dala 24. února za úkol ministrům financí a průmyslu a guvernérovi České národní banky, aby do 30. září letošního roku připravili **plán na přijetí jednotné evropské měny**. Strategii ČNB, v níž banka doporučuje co nejrychlejší přijetí eura, vláda pouze vzala na vědomí jako výchozí materiál pro další diskusi. Zatímco centrální banka je pro přijetí společné evropské měny již kolem roku 2007, a vyzývá proto vládu k co nejradikálnější reformě rozpočtových výdajů a daní, vládní představitelé se spíše přiklánějí k přijetí eura v letech 2009 až 2011.

Vklady v bankách loni vzrostly o 5,2 %

Objem korunových i devizových vkladů bank ke konci loňského roku meziročně vzrostl o 5,2 %. O rok dříve se klientské vklady zvýšily o více než 15 %. Netermínované korunové vklady vzrostly proti loňskému roku o více než 22 % na 494,5 mld. Kč. Naopak vklady uložené na termínovaných korunových účtech meziročně klesly o necelá 2 % na 729,6 mld. Kč. Výrazně přitom poklesly v posledním loňském měsíci, ještě v listopadu byly oproti konci loňského roku vyšší. Vklady v cizích měnách vzrostly proti listopadu o 2,4 mld. Kč, meziročně však klesly ze 157,4 na 145,8 mld. Kč. V cizí měně ukládaly především podniky, devizové vklady domácností klesly o 600 mil. Kč na 79,4 mld. Kč. Naproti tomu podniky v prosinci zvýšily své vklady v cizích měnách o 3 mld. Kč na 66,4 mld. Kč. Meziročně poklesly devizy na účtech domácností o 12,1 mld. Kč.

Studentská soutěž

Bankovní institut vysoká škola Praha (BIVŠ), Univerzita Hradec Králové (UHK) a časopis Bankovníctví vyhlašuje studentskou soutěž "Deset let české koruny" o nejlepší seminární/semestrální práci. Práce se může zabývat historií, současností i budoucností české koruny v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie.

Tři vítězné práce budou odměněny věcnými cenami a jejich podstatné části budou zveřejněny v samotném časopise Bankovníctví i na jeho webových stránkách (www.bankovnictvi.ihned.cz). Práce bude hodnotit odborná porota složená ze zástupců BIVŠ, UHK, redakční rady časopisu a dalších renomovaných odborníků.

Metodické pokyny pro vypracování soutěže najdete na internetových stránkách časopisu Bankovníctví (www.bankovnictvi.ihned.cz/soutez) nebo BIVŠ (www.bivs.cz).

Studenti BIVŠ předají přihlášky Ing. Františku Záhlavovi, DrSc., vedoucímu katedry Ekonomických a sociálních věd, Ověnecká 9, 170 00 Praha 7, (e-mail: fzahlava@bivs.cz).

Studenti UHK předají přihlášky Ing. Jaroslavu Dittrichovi z katedry Ekonomie, Víta Nejedlého 573, 500 03 Hradec Králové, (e-mail: jaroslava.dittrichova@uhk.cz).

Studenti z jiných VŠ mohou poslat přihlášky buď poštou na některou z předcházejících adres nebo přímo do časopisu Bankovníctví na adresu Jana Chuchvalcová, šéfredaktorka, Dobrovského 25, 170 55 Praha 7 (e-mail: jana.chuchvalcova@economia.cz).

Termín odevzdání přihlášek je do 10. 3. 2003.

Termín odevzdání prací je do 31. 5. 2003

BANKY

ČNB chce o Union bance rozhodnout rychle

Šéfové Union banky předložili bankovnímu dohledu České národní banky vyjádření k správnímu řízení a návrh na řešení situace v bance. Centrální banka má na jeho posouzení tři týdny. Chce ale lhůtu zkrátit a rozhodnout co nejdříve. Mluvčí ČNB Alice Frišaufová ale nechtěla komentovat, zda má bankovní dům ještě šanci na přežití. Vedení Union banky je přesvědčeno, že je možné banku ozdravit a stabilizovat.

Její generální ředitel Roman Mentlík tvrdí, že by se vedení ústavu chtělo postupně vrátit k řízení provozu banky. Hlavním problémem jsou podle něj smluvně-právní vztahy s klienty. Likvidita banky je nyní nejlepší za několik posledních měsíců, dodal. Kdyby banka byla v normální situaci, může normálně fungovat a uspokojovat požadavky klientů, vysvětlil Mentlík. Uvést konkrétní datum otevření poboček by ale podle šéfa banky bylo předčasné. Nicméně uvedl, že hovoří spíše o dnech než o týdnech či měsících.

ČNB zahájila s Union bankou správní řízení o odnětí bankovní licence minulý měsíc. Krok odůvodnila horší likviditou banky, která vede k její platební neschopnosti.

Komerční banka loni výrazně zvýšila zisk

Komerční banka (KB) loni vykázala rekordní výsledek hospodaření, když podle mezinárodních účetních standardů (IAS) její čistý zisk dosáhl 8,76 mld. Kč. O rok dříve banka hospodařila se zis-

(Pokračování na stránce 3)

Další benefit pro předplatitele Bankovníctví

Ročenka Hospodářských novin 2003.

Máte-li o ni zájem, vyžádejte si ji na e-mailové adrese

<mailto:marketing.ba@economia.cz>

LIDÉ

(Pokračování ze stránky 1)

Jiří Fialka je členem České společnosti aktuárů od roku 1994, v roce 1997 se stal členem výboru. V KPMG ČR pracuje od roku 2000 jako pojišťovací matematik pro oblast střední a východní Evropy, v současnosti se věnuje poradenství v oblasti pojišťovací matematiky a auditu pojišťoven. "V období, kdy mnoho velkých evropských pojišťoven má velké finanční problémy způsobené katastrofickými škodami či poklesem úrokových sazeb, se aktuáři stávají klíčovými odborníky pro další rozvoj pojišťovnictví. Mezi hlavní cíle ČSpA bude patřit dosažení mezinárodního uznávání kvalifikace českých pojišťovacích matematiků a rozvoj programu dalšího vzdělávání," říká J. Fialka. Vystudoval magisterské a postgraduální studium na MFF UK, obor finanční a pojišťovací matematika.

Česká společnost aktuárů se ustavila v roce 1992 jako pokračovatel činnosti Spolku československých pojišťovacích techniků založeného 27. února 1919. Je dobrovolným sdružením pojišťovacích matematiků a odborníků, jejichž zaměření s pojišťovací matematikou souvisí. Jako první z postkomunistických zemí byla v roce 1998 přijata za plného člena v mezinárodní aktuárské asociaci. V roce 1999 se dostalo ČSpA dalšího mezinárodního uznání. Opět jako první středoevropský subjekt se stala přidruženým členem Poradní skupiny aktuárských asociací zemí EU, jejichž standardy a doporučení zavádí do aktuárské praxe.

Weinhold Legal posílila své vedení na Slovensku

Weinhold Legal, jedna z největších mezinárodních právnických firem v ČR a na Slovensku, posílila svůj bratislavský tým o dalšího zkušeného profesionála. Na pozici Senior Associate nastoupil **Ken Johnson**, který bude spolu s Rastislavem Kuklišem a Robertem Kováčikem řídit slovenskou kancelář.

Ken Johnson se specializuje na obchodní právo, právo obchodních společností a právo v oblasti nemovitostí. Před svým příchodem do Weinhold Legal zastával celou řadu pozic v právnických firmách v Americe, Evropě a Asii, včetně White & Case a Andersen Legal. Strávil také několik let v Rusku, kde asistoval při procesu zakládání nadnárodních společností a ochraně jejich zájmů na zdejších trzích.

(RED, ČTK)

BANKY

(Pokračování ze stránky 2)

kem 2,5 mld. Kč. Za růstem zisku je především rozpouštění opravných položek. Podle českých účetních standardů zisk banky dosáhl dokonce 9,2 mld. Kč.

Zisk banky podle IAS tak meziročně vzrostl o 246 %. Provozní zisk banky celkově vzrostl o 12,5 % na 9,8 mld. Kč. Přes výrazný nárůst zisku bance klesly výnosy. Úrokové výnosy klesly o více než 4 % na 12,4 mld. Kč, důvodem je především pokles tržních úrokových sazeb. Příjmy z poplatků bance meziročně vzrostly pouze mírně o 0,9 % na 8,3 mld. Kč. Za růstem poplatků stojí především obecný růst cen bankovních služeb v loňském roce. Banky vesměs zdrazňují poplatky především za výběry hotovosti na přepážkách. Naopak kvůli zavedení eura klesly kurzové poplatky a negativní vliv měly podle banky i srpnové povodně. Celkové výnosy banky tak klesly o 5 % na 22,6 mld. Kč. Naopak k nárůstu zisku přispěl 15% pokles nákladů, především kvůli propouštění a nižším příspěvkům do Fondu pojištění vkladů. Banka loni investovala miliardu do změny loga a dalších nákladů transformace.

Podrobnější výsledková tabulka viz příloha.

	2002	2001
Čistý zisk	8,762	2,532
Bilanční suma	439,753	421,72
Celkové výnosy	22,596	23,809
Provozní náklady	12,76	15,065
Provozní zisk	9,836	8,744

Vybrané ukazatele hospodaření KB (IAS, mld. Kč)

ZDROJ: KOMERČNÍ BANKA

ČSOB loni zvýšila zisk na 5,76 mld. Kč

Největší domácí banka ČSOB loni podle českých účetních standardů zvýšila zisk na 5,76 mld. Kč, když o rok dříve její zisk činil 4,2 mld. Kč. Celková aktiva banky klesla z 586,5 na 529,1 mld. Kč. Z informací banky zasláných pražské burze vyplývá, že úrokové výnosy dosáhly 11,3 mld. Kč a meziročně tak mírně klesly. Naopak růst o 800 mil. Kč na 5,3 mld. Kč banka zaznamenala u výnosů z poplatků a provizí. Provozní zisk banky vzrostl na více než 8 mld. Kč z předchozích 5,8 mld. Kč. Kapitálová průměrnost činila ke konci roku 14,08 %.

INFOSERVIS HN ZDARMA

Chcete vědět, o čem píše Hospodářské noviny, dříve než je budete mít v ruce? Každou noc vám zašleme ZDARMA do vašeho e-mailu přehledný infoservis s nejzajímavějšími tématy aktuálního vydání. Několik hodin před tím, než se noviny objeví na stáncích, už budete vědět, proč se vyplatí číst Hospodářské noviny. Napište si o něj – <mailto:infoservis.hn@economia.cz>

Čistý zisk ŽB loni klesl pod 100 mil. Kč

Čistý zisk Živnostenské banky (ŽB) se v loňském roce snížil na 99,62 mil. Kč z předchozích 155,95 mil. Kč. Čisté příjmy z úroků klesly na 960,45 mil. Kč z 964,01 mil. Kč, zatímco čisté příjmy z provizí a poplatků stouply na 256,43 mil. Kč z 234,66 mil. Kč. Celková aktiva společnosti se zvýšila na 52,449 mld. Kč z předchozích 51,325 mld. Kč.

HVB Bank chce v ČR dále růst

Čtvrtá největší domácí banka, HVB Bank, chce v ČR dále růst. Upevnit si pozici však chce pouze v určitých segmentech a nepředpokládá koupi jiné banky. V loňském roce banka vykázala zisk 1,12 mld. Kč proti 1,35 mld. Kč v předchozím roce. Za poklesem zisku stojí především legislativní změny v oblasti účtování cenných papírů a rezerv. Celková aktiva banky dosáhla 124,3 mld. Kč a banka je podle tohoto ukazatele čtvrtou největší na domácím trhu.

Podrobnější výsledková tabulka viz příloha.

ČS prodá aktiva z úvěrového portfolia

Česká spořitelna (ČS) vyhlásí v pondělí 3. března výběrové řízení na prodej vybrané části portfolia svých pohledávek. „Rozhodli jsme se prodat některá vybraná aktiva, abychom dokončili závěrečnou etapu restrukturalizace našeho úvěrového portfolia. Cílem této transakce je učinit správu úvěrů v rámci ČS efektivnější a hlavně uvolnit další kapacitu a kapitál pro budoucí rozvoj úvěrových služeb našim nyní i budoucím klientům,“ uvedl Frank-Michael Beitz, ředitel úseku řízení úvěrových rizik portfolia ČS. Spořitelna zamýšlí odprodat vybrané pohledávky za klienty v celkové výši cca 13 mld. Kč. Převážně jde o pohledávky, které vyžadují zvláštní personální a finanční nároky, a které vznikly před

(Pokračování na stránce 4)

GLOSÝ

Evropská centrální banka před snížením sazeb?

Začátkem března se zvýšila očekávání analytiků, že Evropská centrální banka sníží sazby. Prezident ECB Wim Duisenberg se totiž před několika dny dotkl zhoršujícího se ekonomického výhledu eurozóny. Další členové výkonné rady ECB Tommaso Padoa-Schioppa a Eugenio Domingo Solans řekli, že hospodářský výkon eurozóny je zklamáním a že inflační tlaky polevují. Tyto výroky jsou analytici interpretovány jako naznačení snížení sazeb ještě tento čtvrtek. Vyjádření přišla poté, co bylo oznámeno rychlejší vztlínání peněžní zásoby M3, jejíž meziroční růst se zrychlil z 6,8 % v prosinci na 7,4 % v lednu. To je podstatně více, než činí cíl ECB (+4,5 %). Představitelé ECB však vícekrát zdůraznili, že vyšší M3 by se v současné době nemělo odrazit v růstu inflačních tlaků. Důležitější roli bude zřejmě hrát, že tři čtvrtiny území eurozóny zaznamenaly v posledním čtvrtletí roku 2002 stagnaci a tak snížení sazeb je pravděpodobné. Naposledy byly sazby sníženy o půl bodu na 2,75 %.

Podíl Allianz na ASP vzrostl na 99,5 %

Podíl německé Allianz AG na základním jmění největší slovenské pojišťovny Allianz-Slovenská poisťovňa a.s. se po povinné nabídce na převzetí akcií zvýšil z 99,35 na 99,508 %. Zvýšení představuje 9304 tisícikorunových akcií, za něž Allianz nabídla 2178 SKK. Nabídka trvala od 27. ledna do 25. února. Akcionáři schválili stažení akcií ASP z Burzy cenných papírů Bratislava koncem minulého roku.

Čínské dluhopisy jdou „na dračku“

Obyvatelé Číny ukázali vysoký zájem o nabídku státních dluhopisů občanům prostřednictvím tamních bank (emise mají letos dosáhnout sumy v nominální hodnotě 60 mld. CNY, tj. 7,23 mld. USD v přepočtu). Úroková sazba pětiletého státního dluhopisu má činit 2,62 % p.a. a tento výnos je osvobozen od daní. V Pekingu se podle agentura Xinhua tvořily fronty a na některé zájemce se nedostalo.

(Pokračování na stránce 4)

Pozvánka do Vídně

Český Národní výbor Mezinárodní obchodní komory (ICC ČR) se stal oficiálním sponzorem letošního výročního setkání expertů z oblasti dokumentárních akreditivů - 2003 ANNUAL SURVEY OF LETTER OF CREDIT LAW & PRACTICE, které proběhne ve dnech 20.-21. března ve Vídni. Dvoudenní seminář organizuje americký Institute of International Banking Law & Practice ve spolupráci s ICC Austria a hlavním sponzorem Erste Bank. Toto setkání expertů z oblasti dokumentárních akreditivů probíhá každoročně na různých místech světa. Vystoupí zde nejvýznamnější světoví odborníci z této oblasti. Zájemci, kteří se přihlásí na tento seminář (popř. i na seminář o ISBP, který proběhne 19. března) a uvedou v příslušné přihlášce náš Národní výbor ICC ČR, získají skupinovou slevu. Příslušnou přihlášku i další informace naleznete na internetových stránkách ICC ČR www.icc-cr.cz.

BANKY

(Pokračování ze stránky 3)

privatizaci ČS, ale nemohly být zařazeny do programu reklasifikace úvěrového portfolia.

Cestující ČD budou moci platit kartami

Od 17. března budou cestující Českých drah (ČD) moci platit jízdné platebními kartami. Terminály k těmto elektronickým platbám poskytne železnici ČSOB, která bude rovněž zajišťovat zúčtování karetních transakcí. Terminály ČSOB pro přijímání platebních karet VISA a Eurocard/Mastercard budou dodány nejdříve na pokladny Českých drah v nejdůležitějších železničních stanicích. „Jedná se o hlavní nádraží v Praze, Brně, Plzni, Olomouci a o nádraží v Praze-Holešovicích,“ říká Jaromír Kadlec, náměstek vrchního ředitele Divize obchodně provozní Českých drah, a dodává: „Poté přijde postupně na řadu dalších 29 velkých železničních stanic.“ V cílovém stavu se předpokládá možnost platby kartami ve všech nádražích s elektronickým výdejem jízdních dokladů ze systému ARES.

Expresní linka: nová obsluha klientů

Od 1. března rozšířila **Komerční banka (KB)** současnou nabídku služeb telefonního bankovníctví o tzv. automatizovaný hlasový systém (IVR), který umožní klientům rychlejší a pohodlnější přístup k vybraným operacím. Jednou z výhod, které automatizovaný systém klientovi přinese, je jednodušší a rychlejší identifikace prostřednictvím mobilního telefonu. V tomto případě již nemusí klient zadávat své rodné číslo nebo IČ. Stačí si u telefonních bankéřů zaregistrovat číslo mobilního telefonu, podle kterého bude klient při každém dalším telefonním hovoru automaticky identifikován. KB je jedinou bankou na českém trhu, která tuto formu obsluhy nabízí.

Na vlastních nohou

„Na vlastních nohou“ je název nového vzdělávacího projektu pro děti z dětských domovů, který vznikl ze spolupráce bankovního domu Citibank a Střediska náhradní rodinné péče. Projekt bude realizován v pěti vybraných dětských domovech formou celoroční etapové hry, jež simuluje běžné životní situace, které děti z dětských domovů nemohou znát.

Impulsem pro vznik projektu byla snaha o řešení neutěšené situace „absolventů“ dětských domovů, kteří v osmnácti letech opouštějí domov bez praktických znalostí a schopnosti řešit základní životní situace. Mnohým z nich tak hned zpočátku samostatného života vzniká řada problémů, na které nebyli dostatečně připraveni. „Jde nám především o to, aby děti uměly po opuštění dětského domova smysluplně hospodařit s vydělanými penězi, byly schopné si samostatně zajistit bydlení a obstarat běžný chod domácnosti,“ říká vedoucí projektu PhDr. Věduna Bubleová ze Střediska náhradní rodinné péče.

POJIŠŤOVNY A PENZIJNÍ FONDY

ČP: čistý zisk klesl o miliardu

Česká pojišťovna (ČP) snížila v roce 2002 podle předběžných neauditovaných údajů zisk po zdanění na 3,19 mld. Kč, zatímco před rokem vykázala čistý zisk 4,23 mld. Kč. Na hospodaření měly podle předsedy představenstva ČP Ladislava Bartoníčka negativní vliv loňské povodně a hlavně pokles úrokových sazeb. Předepsané pojistné ČP stoupl o 7 % na 33,27 mld. Kč. Tržní podíl ČP klesl na 37 %. Vlastní kapitál pojišťovny dosáhl 15 mld. Kč, tedy o téměř 4 mld. Kč více než v předchozím roce. Bilanční suma loni stoupla o 7 % na 116 mld. Kč. Technické rezervy se zvýšily z 81,2 na 88,1 mld. Kč. V životním pojištění zaznamenala ČP 3% meziroční nárůst na 12,4 mld. Kč. V neživotním pojištění se předpis pojistného zvýšil téměř o 10 % na 20,9 mld. Kč.

Největším penzijním fondem se stal CS L&P

Nejvíce aktivních účastníků penzijního připojištění, a sice 603 000, měl na konci roku 2002 penzijní fond **Credit Suisse L&P**, který se na podzim spojil s Vojenským otevřeným PF. Až na další místa se tak posunuly **PF České spořitelny** s 376 000 klienty a **Penzijní fond České pojišťovny** s 348 000 klienty. Na dalších pozicích se umístily Českomoravský PF s 293 000 účastníky, PF Komerční banky s 256 000, ING PF s 255 000, ABN Amro PF s 204 000, Allianz PF se 107 000 a ČP PF s 86 000 klienty. Penzijní fondy zvýšily v minulém roce zisky o 540 mil. Kč na 2,27 mld. Kč. Nejvíce se na tomto nárůstu podílely Credit Suisse, který vydělal 615 mil. Kč, PF KB (420 mil. Kč), ING PF (243 mil. Kč), PF ČS (238 mil. Kč), ČMPF (206 mil. Kč) a PF ČP (201 mil. Kč). Výnosy z hospodaření začnou fondy připisovat účastníkům až na jaře.

(RED, ČTK, BA)

(Pokračování ze stránky 3)

Járai: Maďarsko

do EMU až v roce 2008

Prezident Maďarské národní banky Zsigmond Járai ve svém vystoupení na konferenci v Berlíně řekl, že považuje za nejbližší možné datum přistoupení Maďarska k EMU rok 2008. Dosud se v Maďarsku hovořilo i o letech 2006 nebo 2007 jako možných datech přijetí eura. Zmínil se o tom, že míra inflace je zatím vyšší než v zemích eurozóny a kromě toho by podle něj Maďarsko mělo problém snížit svůj deficit pod 3 % HDP hned se vstupem do EU. „Maďarsko také musí významně zlepšit konkurenceschopnost svého finančního a bankovního sektoru,“ dodal Járai.

Flexibilnější výklad kritérií

Německý spolkový kancléř Gerhard Schröder (SPD) se vyslovil pro pružnější výklad maastřichtského kritéria o maximálním deficitu veřejných financí pro země eurozóny ve výši 3 % HDP. Přestože Německo má problémy se splněním tohoto kritéria, kancléř se ještě nevzdal splnění tohoto cíle ve své zemi.

Britská Royal Bank of Scotland zvýšila zisk

Druhá největší banka v Británii, Royal Bank of Scotland, loni zvýšila zisk o 12 % díky řadě převzetí. Banka podle své zprávy zvýší také dividendu o 15 % na 43,7 pence. Zisk Royal Bank of Scotland před zdaněním a započtením jednorázových položek v minulém roce stoupl na 6,45 mld. GBP, tedy 10,2 mld. USD. V roce 2001 činil 5,78 mld. GBP. Ostatní britské finanční instituce naproti tomu v posledních dnech oznamovaly, že budou po akcionářích žádat snížení dividend. Banka dodala, že se i nadále poohlíží po dalších akvizicích ve USA a Británii.

CS s rekordní ztrátou

Švýcarská finanční skupina Credit Suisse (CS) skončila minulý rok s rekordní ztrátou 3,3 mld. CHF (2,43 mld. USD). Důvodem byla špatná situace na akciových trzích a vysoké mimořádné náklady. Banka se proto rozhodla propustit 1,5 % zaměstnanců a snížit dividendu o 95 %, oznámil minulý týden jeden ze dvou generálních ředitelů Oswald Grubel.

ABN AMRO v Číně

ABN AMRO je první cizí firmou, která bude spravovat jmění v Číně. Divize nizozemské finanční společnosti ABN AMRO pro správu jmění koupila 33 % v šanghajském fondu Xiangcai Hefeng Fund Management a stala se tak první zahraniční firmou, která bude nabízet produkty z oblasti správy jmění na čínském trhu. Společnost neposkytlá bližší finanční detaily dohody, pouze uvedla, že má zájem dále zvýšit svůj podíl ve fondu Hefeng, pokud dostane povolení od regulačních úřadů. Hefeng je divizí sedmé největší makléřské společnosti v zemi.

Čína se po vstupu do Světové obchodní organizace v roce 2001 zavázala, že za tři roky po připojení umožní zahraničním firmám získat v domácích fondech podíl až 49 %. Zahraniční fondy mají velký zájem o vstup na čínský trh s osobními úsporami, který se odhaduje na 1,2 bil. USD.

(KM, RED, ČTK)

Chcete dostávat zdarma newsletter časopisu
Bankovníctví?

Přihlaste se na e-mailové adrese

<mailto:pdf.bankovnictvi@economia.cz> !

Časopis Bankovníctví si můžete předplatit na
tel.: 800 11 00 22, na e-mailové adrese

<mailto:predplatne@economia.cz>

nebo na <http://www.economia.cz/info/ba/>

TECHNOLOGIE

První generace bankomatů

Vynález bankomatu byl zařazen mezi 100 největších vynálezů 20 století. Stal se prvním počítačovým systémem obsluhovaným zákazníky a sehrál významnou roli ve vývoji výpočetní techniky i bankovníctví.

Hospodářský rozvoj v Evropě a USA po 2. světové válce zvýšil nejen životní úroveň obyvatelstva, ale i počet běžných účtů domácností a tím personální náklady bank. Peněžní ústavy proto investovaly do automatizace bankovních operací, zavedly centrální účetní systémy a linky na automatizované zpracování šeků. Zavedení bankomatu bylo logickým pokračováním tohoto trendu.

V polovině roku 2002 fungovalo na světě více než 950 000 bankomatů, z nich přes 760 000 bylo zapojeno do mezinárodních platebních systémů MasterCard a VISA. Každý rok přibývá okolo 100 000 nových bankomatů.

Rozhodlo 82 sekund

Britské banky tvrdí, že na myšlenku konstrukce zařízení na výplatu peněz přišel v roce 1965 Skot **John Shepard Baron**. Nebyl totiž spokojen s časově omezenými úředními hodinami bank a přemýšlel proto o způsobu, jak to zařídit, aby mohl klient získat hotovost prakticky kdykoliv. Poté co svůj nápad promyslel, požádal o schůzku generálního ředitele **Barclays Bank**, aby mu myšlenku bankomatu vysvětlil. Trvalo pak údajně pouhých 82 sekund do okamžiku, kdy se ředitel pro výplatní automat nadchl a ihned chtěl jeden na zkoušku koupit. První prototyp byl zprovozněn v červnu 1967 v pobočce Barclays Bank v londýnském Hendonu. Tento bankomat se značně lišil od těch dnešních. Nepoužívaly se plastové karty s magnetickým proužkem. Vybraní klienti banky obdrželi papírové děrné štítky, za které jim stroj pro vložení vydal jedinou bankovku v hodnotě 10 GBP. Výběr hotovosti byl pak ručně zadán do účetního systému a štítky banka znovu posílala klientům společně s výpisy. Instrukce zákazníkům zajišťoval otočný válec, který zobrazoval pokyny k obsluze: „Vložte kartu“, „Zadejte váš PIN“, „Odeberte peníze“ a „Vezměte vaši kartu.“ Tyto bankomaty patří k tzv. první generaci a Američané je mezi bankomaty dokonce vůbec nepočítají.

Děrné štítky, ani o něco později zavedené plastové štítky nebyly příliš bezpečné. Podvodníci (zejména z Izraele) odhalili šifrovací algoritmy, kterými bylo zaznamenáno číslo

účtu a PIN a velkým výrazem. Bankomaty první generace proto musely být rychle nahrazeny novou technologií, vyvinutou na druhém břehu Atlantického oceánu.

Americké vynálezy

Američané si také dělají nárok na vynález bankomatu. První nerealizované návrhy se objevily dokonce již v roce 1939. Za otce novodobých bankomatů je považován **Don Wetzel** z Dallasu, viceprezident pro plánování produktů ve společnosti **Docutel**, která se zabývala vývojem zařízení pro automatické třídění zavazadel na letištích. V roce 1967 ho během čekání ve frontě v bance napadlo sestavit automatického pokladníka, který by vyplácel i přijímal peníze a prováděl by převody peněz. Vývoj byl drahý (téměř 5 mil. USD), protože firma poprvé zavedla plastové karty s magnetickým proužkem a osobním identifikačním kódem PIN. Magnetický záznam obsahoval údaje pro identifikaci účtu klienta a PIN sloužil k ověření totožnosti. Vznikla tak bankomatová karta „ATM Card“, která se magnetickým proužkem lišila od „Charge Card“, které ho v té době ještě nepoužívaly. Její standard byl definován American Bankers Association v roce 1972 a stal se světovou normou, na níž navázala International Standard Organisation.

Vyrobit karty s magnetickým proužkem však nebylo jednoduché. D. Wetzel vzpomínal v roce 1995 v rozhovoru pro National Museum of American History: „Měli jsme zařízení a pokud jsme ručně chtěli vyrobit plastové karty, bankomat s nimi fungoval. Když jsme ale šli do tiskárny a požádali je o výrobu 5000 kusů karet, většina z nich nefungovala.“ Sériová výroba karet s magnetickým proužkem si vyžádala další zdokonalení techniky vlepění magnetického proužku a laminace. První bankomat v USA byl veřejnosti představen 9. září 1969 v pobočce **Chemical Bank** v Rockville Center na Long Island v New Yorku. Vyplácel jednotnou částku 25 USD. Ani ten se však neobešel bez počátečních problémů. Byl umístěn ve zdi banky a proti dešti byl chráněn přístřeškem umístěným příliš vysoko a do bankomatu se brzy dostala voda, která ho poškodila. Také tento bankomat vyplácel bankovky vložené v obálkách, které se však často zasekávaly.

Pavel Juřík, Bull

ZAJÍMAVOSTI

Počítačový pirát zná čísla osmi milionů karet

Zatím neznámý počítačový pirát se ve Spojených státech dostal k identifikačním číslům zhruba osmi milionů platebních karet. Hacker má přístup nejen k číslům platebních karet vydavatelských asociací MasterCard a Visa, ale i k jiným. Hovoří se například o kartách asociací Discover Financial Services a American Express.

Hacker prolomil bezpečnostní systém společnosti, která má za úkol zpracovávat transakce uskutečněné u obchodníků. Asociace American Express a Discover ale nejsou ochotny říct, kolik účtů bylo takto napadeno. Asociace MasterCard vydala sdělení, podle něhož celkový počet napadených účtů odhaduje na osm milionů. Asi 2,2 milionu má být karet MasterCard.

Asociace Visa již oznámila, že jí se týká přibližně 3,4 milionu karet. Asociace však nezveřejnila jméno napadené clearingové firmy. Visa tvrdí, že z karet, jejichž čísla byla prozrazena, nebyla žádná zneužita, Mastercard je však v tomto tvrzení opatrnější. O žádných podvodech neví ani American Express. Visa a MasterCard ve Spojených státech vedou karty k přibližně k 574 milionům účtů a ty, které byly napadeny, tak představují méně než procento.

Reuters skončil nejhůř za 151 let

Největší poskytovatel finančních informací na světě, britská zpravodajská a mediální společnost Reuters Group Plc, měl loni čistou ztrátu 394 mil. GBP (v přepočtu asi 631 mil. USD). Je to nejvyšší ztráta za 151 let, co firma existuje. Ačkoliv je ztráta firmy nejvyšší v její historii, na provozní úrovni dokázal Reuters vytvořit hrubý zisk asi 89 mil. GBP. Vzhledem k nepříznivým výsledkům hospodaření firma plánuje další propouštění a do konce roku 2005 chce snížit počet zaměstnanců na 13 tisíc (ze 16 tisíc). Reuters už vypracoval tříletý plán, který by měl firmě pomoci s ozdravným programem a se zlepšením hospodaření. V rámci tohoto programu agentura provede změny, které ji přijdou zhruba na 340 mil. GBP.

Reuters Group má největší část příjmů za poskytování finančních služeb, které dodává bankám, makléřským společnostem, investičním firmám i jednotlivcům.

Přestože Reuters čelí nejhoršímu „medvědímu“ trhu za poslední generaci, bude kupovat společnost Muxtex, která poskytuje odhady finančních výsledků pro účastníky kapitálových trhů a pokrývá asi 16 tisíc podniků (medvědí trhem se označuje období, v kterém ceny akcií dlouhou dobu klesají). Reuters za Muxtex zaplatí v hotovosti zhruba 195 milionů USD. Akcie společnosti Reuters za poslední rok ztratily asi 70 procent hodnoty. Reuters nicméně trvá na tom, že do konce roku 2005 bude schopen ročně ušetřit až 440 milionů liber. Výplatu dividendy ale chce Reuters zachovat na deseti pencích na akcii.

(ČTK, RED)

Na stránkách měsíčníku Bankovníctví č. 3/2003, které vychází 20. března, najdete:

- PRVNÍ ČIPOVÁ KARTA STANDARDU EMV NA ČESKÉM TRHU
- CO ČEKÁ INVESTORY V ROCE 2013?

Časopis si můžete předplatit na tel.: 800 11 00 22, na adrese <mailto:predplatne@economia.cz> nebo na <http://www.economia.cz/info/ba/>

BANKOVNICTVÍ - PDF SERVIS MĚSÍČNÍKU HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN, web: <http://bankovnictvi.ihned.cz>

Elektronická příloha časopisu Bankovníctví. Vychází jednou týdně. Kontakt na redakci: Bankovníctví, Economia, a. s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7

Jana Chuchvalcová, šéfredaktorka, tel.: 233 071 461, fax: 233 072 014, <mailto:jana.chuchvalcova@economia.cz>, Anna Olléová, inzerce, tel.: 233 071 781, mobil: 603 196 620,

<mailto:anna.olleova@economia.cz>, Renata Němcová, sekretariát, tel.: 233 071 471, fax: 233 072 015, <mailto:renata.nemcova@economia.cz>

PŘIHLÁŠENÍ-ODHLÁŠENÍ PDF SERVISU: e-mail: pdf.bankovnictvi@economia.cz